

YTTRANDE

Datum
2025-12-19

Dnr
R 128-2025

1 (2)

Justitieombudsmannen
Per Lennerbrant

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

Yttrande över slutbetänkandet Ändring av permanent uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99)

(Ju2025/01974)

Riksdagens ombudsmän (JO) har getts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet. Utifrån de aspekter som JO i första hand har att beakta vill jag föra fram följande.

Ett uppehållstillstånd får typiskt sett anses vara av stor betydelse för den enskilde. Om ett permanent uppehållstillstånd återkallas får det naturligtvis omfattande och ingripande konsekvenser. Det gäller inte minst för barn och unga, som inte generellt undantas från utredarens förslag.

Huvudsyftet med förslaget anges vara att förmå berörda individer att i högre utsträckning vilja bli svenska medborgare (s. 11). Jag har dock mycket svårt att se att det kan uppnås genom förslaget. Det angivna syftet stämmer inte heller riktigt överens med vad som förmedlats i medier (t.ex. SVT:s Agenda den 26 oktober 2025).

Det hade varit värdefullt om resonemanget kring syftet och hur det tillgodoses varit mer utförligt. Detsamma gäller resonemanget om förslagets förenlighet med regeringsformens förbud mot retroaktivitet, vilket med fördel hade kunnat inkludera effekter av andra pågående reformer.

Utredarens förslag träffar människor som levt i Sverige i många år och inrättat sina liv här. Särskilt mot bakgrund av andra förändringar som planeras eller nyligen genomförts på utlänningsrättens område är det närmast omöjligt att bilda sig en välgrundad uppfattning om förslagets konsekvenser för enskilda. Trots att barn kommer att beröras i stor utsträckning är barnperspektivet inte tillräckligt belyst. Risken är uppenbar att effekterna kan bli oproportionerliga och i vissa fall till och med stötande.

Även om återkallande av ett permanent uppehållstillstånd inte står i direkt strid med ett förbud mot retroaktivitet måste den föreslagna regleringen anses vara

systemfrämmande för den svenska rättsordningen. Några skäl som motiverar detta har inte presenterats. Jag avstyrker att förslaget läggs till grund för lagstiftning.

Yttrandet har beslutats av JO Per Lennerbrant. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Rättssakkunniga Fanny Baltzer har föredragit ärendet och byråchefen Sara Johannesson har deltagit i beredningen.